

In Brussel heeft de ecolobby een dikkere vinger in de pap dan ‘big agro’ en ‘big pharma’

Posted on 30 maart 2024 by Arnout Jaspers

Enerzijds is het verheugend om te zien hoe makkelijk de groene kroonjuwelen van Diederik Samsom en Frans Timmermans in de uitverkoop gaan in Brussel. In februari maakte Europese Commissievoorzitter Ursula von der Leyen bekend dat de landbouw het gebruik van pesticiden in 2030 niet gehalveerd hoeft te hebben. Ook vervalt de eis dat de landbouw in 2040 de uitstoot van broeikasgassen met 90 procent (ten opzichte van 1990) moet hebben gereduceerd.

Terwijl de Nederlandse politiek zichzelf tot voor kort wijsmaakte dat alles wat in Brussel op milieugebied wordt bedacht, onwrikbaar vaststaat en tot op de letter en komma moet worden uitgevoerd, worden kernpunten uit de Green Deal van Samsom en Timmermans met één pennenstreek geschrapt. Terecht, want deze eisen waren bij uitvoering een middel geweest dat erger is dan de kwaal.

Een hobby van ongekozen functionarissen

Anderzijds is het diep verontrustend om te moeten constateren dat zulk ingrijpend beleid zo om individuen draait. Zodra die hun hielen gelicht hebben, kan alles bij nader inzien toch anders. Je zou hopen dat voorgenomen beleid dat de economie en de levens van een half miljard mensen raakt, wat steviger gefundeerd is. Maar het komt er eigenlijk op neer dat megalomane vergezichten als de Green Deal niet veel meer zijn dan een hobby van de ongekozen functionarissen die zich in het Brusselse Berlaymontgebouw in de cockpit genesteld hebben – in dit geval respectievelijk een Greenpeace-ideoloog en diens onwetende loopjongen.

Wat gelukkig ook niet doorgaat: de Natuurherstelwet. En zowaar heeft Nederland hier mede het verschil gemaakt: onder zware druk van de nieuwe Tweede Kamer zal VVD-stikstofminster Christianne van der Wal in Brussel tegen de wet gaan stemmen. 'Met grote tegenzin', zei deze trouwe gelovige in het natuurevangelie van Rutte IV erbij.

Omdat ook Hongarije, Polen, Italië en Zweden tegen zullen stemmen, en Oostenrijk en België zich van stemming willen onthouden, is er geen gekwalificeerde meerderheid meer voor de Natuurherstelwet. Om nog meer gezichtsverlies voor de Europese Commissie te voorkomen, zal België de wet niet eens in stemming brengen. Waarschijnlijk horen we er nooit meer wat van.

De Natuurherstelwet bevatte oorspronkelijk een alomvattend, dwingend 'verslechteringsverbod' dat er op neerkwam dat geen boom of struik of poel in de natuur van de EU nog een haar gekrenkt mocht worden. Ondanks allerlei nuanceringen en afzwakkingen bleven veel lidstaten vrezen voor onhaalbare doelstellingen. Zeker in Nederland, met zijn activistische, actiegroep-faciliterende rechters, zouden ook de 'inspanningsverplichtingen' in de afgezwakte wet best weer nieuwe lockdowns kunnen gaan opleveren. De rechter kan immers altijd oordelen dat de overheid zich niet genoeg heeft 'ingespannen' om de natuur niet te verslechteren, en dan alle economische activiteit ter plaatse stilleggen.

Geen zelfreflectie bij de ecolobby

De teloorgang van de Natuurherstelwet heeft niet geleid tot enige zelfreflectie bij de ecolobby. Wilden we misschien te veel? Moeten we misschien meer oog hebben

voor de belangenafweging tussen natuur beschermen en Europa welvarend en ook voor niet-ecologen prettig leefbaar houden?

De Natuurherstelwet is namelijk een regeling bovenop alle al bestaande natuurbeschermingswetten. De onaanraakbare status van de Natura2000-gebieden blijft hetzelfde. Alle bestaande, reeds zeer strenge milieunormen voor lucht-, water- en bodemkwaliteit blijven in stand.

Maar nee, er verscheen weer een open brief vol heilige verontwaardiging in de media, ondertekend door ruim zestig ecologen, die je zou kunnen zien als een dwarsdoorsnede van de ecolobby in Nederland. Die eisten dat Van der Wal de opdracht van de meerderheid van de Kamer zou negeren. Ze zou in Brussel toch vóór de wet moeten stemmen.

In de brief wordt ook weer de kaart gespeeld als zou deze tirannieke vorm van natuurbescherming voor ons eigen bestwil zijn: 'Natuur wordt als een luxe-dingetje geframed, terwijl gezonde ecosystemen en natuurherstel zowel boeren als burgers in dit land veel opleveren. Zo benadrukken vele wetenschappelijke onderzoeken het belang van biodiversiteit voor de basisbehoeften van mensen, zoals de voorziening van schoon (drink)water, schone lucht, een stabiel klimaat, en fysieke en mentale gezondheid.'

Hoewel hier op mondiale schaal nog wel een kern van waarheid in zit, is dit specifiek voor Nederland onzin. Voor schone lucht, schoon drinkwater en fysieke gezondheid hebben we in Nederland, en eigenlijk heel de EU, geen herstel van nog meer natuur naar een ongerepte staat van instandhouding nodig, zoals deze wet wil afdwingen. En dat boeren er ook van profiteren is een gotspe: deze wet zal het nog meer boeren onmogelijk maken om hun bedrijf voort te zetten.

Natuurbeschermers zijn net islamisten

De onaantastbare status van de duizenden Natura2000-gebieden in de EU, de normen voor waterkwaliteit die in 2027 verder verscherpt zullen worden: nog was het niet genoeg. Er moest ook nog een alomvattende Natuurherstelwet overheen, die zelfs voorschrijft hoeveel procent van de oppervlakte van een historische binnenstad moet worden ingenomen door de bladerkronen van bomen.

Deze steeds veeleisender ecolobby moest een keer een halt toegeroepen worden,

en dat lijkt nu te gaan gebeuren. Wat dat betreft zijn natuurbeschermers net islamisten: succes boeken is nooit een reden om minder fanatiek te worden. Integendeel: je zin krijgen is juist een teken dat de weerstand verzwakt, dus moet je meteen de retoriek nog verder opschroeven en met nog verder gaande eisen komen.

Op X (voorheen Twitter) trok 's lands groene geweten – inclusief ondertekenaars van de brief – nog heel wat radicaler van leer tegen het dreigende sneven van de Natuurherstelwet. Nu zouden de laatste restjes natuur in Europa eraan gaan. De biodiversiteit was ten dode opgeschreven. De ministers van de tegenstemmende lidstaten zaten in de achterzak van gewetenloze lobbyisten van *big agro* en *big pharma*.

Want dat is nog een overeenkomst met islamisten: die geven voor alles wat ze niet zint de schuld aan de joden. Ecologische activisten geven als ze hun zin niet krijgen altijd de schuld aan 'lobbyisten'. Zij zelf hebben per definitie gelijk, maar als ze dat niet krijgen, komt dat omdat de tegenpartij meer en kapitaalkrachtiger lobbyisten heeft.

In feite staan in Brussel meer lobbyisten van ngo's (lees: actiegroepen) geregistreerd dan van bedrijven. Het zijn er vele honderden en aan geld hebben ze geen gebrek. Een club als het Pesticide Action Network heeft fulltime een team in Brussel rondlopen om het Europese parlement en de commissie te bestoken met desinformatie over genetische modificatie en pesticiden. Echter, zij zijn in eigen ogen geen lobbyisten, maar activisten, onbaatzuchtige strijders voor de natuur. Lobbyist ben je alleen als je het verkeerde standpunt hebt.

Draagvlak voor écht natuurbeschermingsbeleid

Dit zou een belangrijk leermoment voor de ecolobby in Nederland kunnen zijn. Natuur is niet heilig. Biodiversiteit is niet boven elke discussie verheven. Natuurbescherming in Nederland heeft weinig tot niets met volksgezondheid te maken. Als we dat niet langer ontkennen, hoe kunnen we dan toch draagvlak creëren voor een geloofwaardig, minder ideologisch gedreven natuurbeschermingsbeleid?

*Wetenschapsjournalist **Arnout Jaspers** schreef de bestseller **De Stikstoffuik**. Komende zomer verschijnt zijn nieuwe boek, over energietransitie in Nederland.*

Informatie voor media en boekhandel: info@blauwburgwal.nl

Wynia's Week** viert het vijfjarig bestaan. Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillig betaalde abonnementen van de lezers, kijkers en luisteraars. **Doet u al mee?